

El llenguatge i els trastorns de la parla

Presentació

En el moment que vaig haver d'escollir el tema del treball de recerca, no ho vaig fer amb la intenció de fer una hipòtesi, és a dir, no volia fer-me una pregunta al principi del treball i poder-la resoldre. Sinó que la meva única finalitat era poder informar-me més sobre el tema i acabar de veure si realment m'agrada, ja que és l'àmbit al qual em vull dedicar professionalment.

Primer de tot, aquest tema que he escollit està dins del món de la logopèdia, que es dedica a l'educació de la paraula. Per tant, el logopeda és l'encarregat d'estudiar les alteracions del llenguatge i els trastorns de l'audició. També investiga els problemes relacionats amb la parla i el llenguatge, aporta solucions aplicant els seus coneixements i comprèn i ajuda les persones afectades per aquestes disfuncions de la parla. Per tant, la seva finalitat és prevenir, avaluar, diagnosticar i tractar els trastorns de la comunicació.

A més, volia mostrar com és tot el procés de desenvolupament del llenguatge dels nens i de les nenes, és a dir, les diferents maneres que tenen d'adquirir-lo i quins trastorns poden presentar i com els poden afectar.

Metodologia

El meu treball l'he dividit en quatre blocs: En primer lloc el procés d'aprenentatge

del llenguatge en els nens i les nenes, on parlo una mica sobre les estratègies o tècniques que utilitzen per adquirir el llenguatge. En segon lloc el desenvolupament de la forma del llenguatge a partir de l'edat escolar, que consisteix en les fases que té el procés de la lectura i de l'escriptura. Després, tenim la introducció a la patologia i la terapèutica del llenguatge, que consisteix en els diferents trastorns que hi ha en la parla. I, per acabar, la meua part pràctica la vaig fer sobre un trastorn, concretament la dislèxia. Comptant amb la col·laboració de dues nenes de diferents edat que tenen dislèxia, els vaig fer realitzar una activitat a cada una d'elles, diferents ambdues. La fitxa per a la nena més gran consisteix a llegir una lectura i després contestar una sèrie de preguntes per veure si l'han compresa bé i per observar la seva manera d'escriure, és a dir, per veure si canvia lletres o omet paraules. La fitxa de l'altra nena consisteix en una sèrie d'exercicis, com per exemple llegir unes paraules al·lunades de les quals són més llargues i d'altres més curtes. D'aquesta manera podem veure quines li costen més de llegir.

Per altra part, els vaig fer dur a terme una mateixa activitat oral per veure la manera que tenen d'expressar-se en públic. Aquest joc consisteix a tirar una certa quantitat de daus amb dibuixos, i a partir d'aquí han de construir una història.

Cos del treball

Primer de tot cal dir que el llenguatge és una facultat humana, que serveix per a la representació, expressió i comunicació de pensaments o idees mitjançant un sistema de símbols. Dins del llenguatge hi ha dos tipus de trastorns: per una part tenim els trastorns del llenguatge o de la comunicació, que els presenten aquelles persones amb problemes per comprendre als altres (llenguatge receptiu, comprensió) o per expressar pensaments, emocions i idees (llenguatge expressiu). Dins d'aquests trastorns tenim el mutisme (no hi ha comunicació), i el TEL (Trastorn Específic del Llenguatge), que consisteix a tenir problemes per entendre o per expressar-se.

I, per altra part, tenim els trastorns de la parla, que són els d'aquelles persones que no tenen la capacitat de produir correctament sons de la parla amb facilitat, o que tenen problemes amb la veu. Entre aquests trastorns hi ha de la veu (mala utilització de les cordes vocals o de la respiració), d'articulatoris (producció dels fonemes) i de fluïdesa (afectació del ritme).

Dins dels components del llenguatge hi ha el component fonològic, que estudia els sons del llenguatge o fonemes, que són les unitats mínimes del llenguatge sense significat. Des d'un punt de vista més lingüístic, la fonologia estudia l'estructura dels fonemes i les seves combinacions per formar paraules. També hi ha el component semàntic, que estudia el significat de les expressions del llenguatge, el que anomenem lèxic o vocabulari. Es tracta de conèixer com els humans som capaços de representar-nos el món dels objectes, els esdeveniments i les seves relacions

mitjançant les paraules. Un altre component és el sintàctic; tots els idiomes disposen d'una gramàtica, és a dir, d'un sistema de regles que indiquen la manera de combinar les paraules per construir enunciats amb significat (la sintaxi). I finalment hi ha el component pragmàtic; la pragmàtica estudia l'ús social que es fa del llenguatge en el procés de comunicació. Algunes de les estratègies pragmàtiques són les accions de tocar i assenyalar, la direcció de la mirada o els gestos de petició o acceptació.

Una de les maneres com els nens aprenen el llenguatge és el joc. És a dir, que gràcies al joc els nens i les nenes desenvolupen la seva imaginació i la capacitat creativa. A més, es pot considerar que el joc és el nucli central del desenvolupament. Mentre juguen, els infants experimenten de manera segura, aprenen sobre les coses que els envolten, resolen conflictes, proven nous desafiaments i conductes, s'adapten a noves situacions... En definitiva, el joc és la seva manera d'aprendre.

Segons el psicòleg Jean Piaget, existeixen diferents tipus de jocs que van apareixent segons les edats.

El joc funcional o d'exercici és present en els dos primers anys de vida. Consisteix a repetir diverses vegades una acció amb l'objectiu d'obtenir un resultat immediat. Aquestes associacions es poden dur a terme amb objectes o sense, i també es produeixen amb el propi cos. Per exemple, arrossegar-se, gatejar, balancejar-se... En altres accions hi intervenen objectes, que es manipulen i s'exploren. Aquestes accions són llançar, xuclar, besar, cridar...

El joc simbòlic pertany a l'etapa entre 2 i 6 anys. Consisteix a poder reconèixer situacions, personatges i objectes que no estan presents en el joc. Ajuda a comprendre el món en el qual viuen, a millorar la seva capacitat imaginativa, a desenvolupar el llenguatge i a practicar i aprendre nous coneixements.

El joc de regles va des dels 6 fins als 12 anys. Abans de començar a jugar els nens i les nenes ja saben el que han de fer, per exemple per jugar al joc del llop i l'amagatall, joc al qual comencen a jugar als 4 o 5 anys. Podem trobar diferències entre els jocs de regles dels infants i els jocs de regles dels adults. En el primer cas juguen perquè es diverteixen. En el segon cas s'organitzen per obtenir una meta. Aquest joc aporta la socialització, el respecte per les normes i el torn, l'aprenentatge de diferents habilitats i coneixements, el desenvolupament del llenguatge, l'atenció, la memòria, la reflexió, etc.

El joc de construcció apareix en el primer any de vida. Alguns dels seus beneficis són la millora de la creativitat, l'estimulació de la memòria visual, etc.

Un dels trastorns que explico és la dislèxia, ja que la part pràctica és sobre aquest trastorn.

La dislèxia és un trastorn caracteritzat per una dificultat en la comprensió de textos escrits, així com per distingir o memoritzar lletres o grups de lletres, entre altres

problemes. La seva presència se sol detectar entre els 8 i els 13 anys. Alguns dels símptomes poden ser: deformació de paraules, omissió, confusió o substitució de sons i les seves grafies corresponents, dificultat per articular o pronunciar paraules, problemes de concentració en la lectura o escriptura, problemes per mantenir l'atenció, caure repetides vegades en els mateixos errors ortogràfics immediatament després d'haver-los corregit... La causa pot ser genètica o conseqüència d'una lesió cerebral.

Conclusió

Com bé he dit al principi d'aquest treball, jo no tenia la intenció de fer una hipòtesi, sinó que solament volia informar-me més sobre el tema. Finalment he aconseguit el que volia i gràcies a aquest treball he pogut veure realment que sí que m'agrada tot el que gira al voltant del món de la logopèdia.

També m'he adonat que el que més m'ha agradat fer de la part teòrica ha estat tota la recerca del tema dels trastorns, i si ho hagués sabut abans aquest treball només l'hauria enfocat en els trastorns i d'aquesta manera els podria haver investigat més a fons. He descobert patologies que ni sabia que existien. Però el que realment ha fet que estigui més convençuda d'haver triat aquest tema ha estat la realització de la part pràctica. Estar asseguda davant de les dues nenes i explicar-los el que haviem de fer, m'ha fet obrir els ulls i veure que realment m'agradaria dedicar-me a això d'aquí a uns anys. Amb això vull dir que aquest projecte ha fet que acabés de tenir les idees clares. També he arribat a la conclusió que la dislèxia no es pot curar, sinó que el que fan els professionals d'aquest àmbit és ajudar-te a conviure amb ella i portar-la de la millor manera possible.

Webgrafia

<<https://www.lifeder.com/dislalia/>> – <<https://www.lifeder.com/disglosia/>> <<https://www.bebesymas.com/desarrollo/trastornos-del-habla-tipos-de-disglosias>> – <<https://ca.wikipedia.org/wiki/Disgl%C3%B2ssia#Tractament>> – <<http://www.logopedialuan.com/patologias/disglosia/>> – <<https://arribasalud.com/disglosia/#.XDdjjFxFxKiUk>> – <<https://eresmama.com/que-es-la-disglosia/>> – <<https://www.clinicasanvicente.es/servicios/alteraciones-de-la-voz-disfonia/>> – <<http://www.logopedialuan.com/patologias/disfonia/>> – <<https://www.espaciologopedico.com/noticias/det/6690/disfonia-o-ronquera.html>> – <<https://www.cun.es/enfermedades-tratamientos/enfermedades/disfonia>> – <<http://www.logopediadomicili.com/logopedia-tractament-adults/trastorns-de-la-veu-disfonia-i-afonia/>> – <https://akroseducational.es/blog/tratamiento-la-disfonia/#Tratamiento_medico> – <<https://www.espaciologopedico.com/noticias/det/7077/disfonia-y-afonia-que-hacer-para-recuperar-la-voz.html>> – <<https://definicion.de/afonia/>> – <<http://laringitis.org/>>

afonia/#Causas> – <<http://www.farmacibaixench.com/es/2017/12/10/afonia-sintomas-causas-tratamiento/>> – <<http://canalsalut.gencat.cat/ca/detalls/article/Afasia>> – <<https://psicologiaymente.com/clinica/tipos-de-afasia>> – <<https://arpaafasia.es/tipos-de-afasias/>> – <<https://viviendolasalud.com/enfermedades/afasia-definicion-tipos>> – <<http://www.afasia.org/index.php/causas-de-la-afasia>> – <<https://www.onmeda.es/enfermedades/afasia-sintomas-3689-4.html>> – <<https://www.webconsultas.com/mente-y-emociones/logopedia/afasia/tratamiento-de-la-afasia>> – <<https://www.mayoclinic.org/es-es/diseases-conditions/aphasia/diagnosis-treatment/drc-20369523>> – <<https://www.webconsultas.com/mente-y-emociones/logopedia/afasia/tipos-de-afasia-y-sus-caracteristicas>> – <<https://viviendolasalud.com/enfermedades/afasia-definicion-tipos>> – <<https://conceptodefinition.de/disfemia/>> – <<https://psicologiaymente.com/clinica/tartamudez>> – <https://www.psicologia-online.com/la-disfemia-causas-sintomas-y-tratamiento-866.html#anchor_2> – <<https://www.uv.es/uvweb/master-intervencion-logopedica/es/blog/disfemia-causas-evolucion-tratamiento-1285881139898/GasetaRecerca.html?id=1285969311828>> – <<https://ca.wikipedia.org/wiki/Disf%C3%A8mia>> – <<http://www.centrehabilis.com/logopedia-sabadell/ca/tractaments/alteracions-parla.html>> – <<https://www.psicodiagnosis.cat/area-clinica/trastorns-en-lambit-escolar/trastorns-de-la-parla-i-el-lenguatge/index.php#6265229e6f0eef712>> – <https://www.esgentside.com/disfasia/disfasia-definicion-diagnostico-sintomas-causas-y-tratamiento_art6574.html> – <<https://blog.cognifit.com/es/disfasia/>> – <<https://www.topdoctors.es/diccionario-medico/disfasia#>> – <<http://disartria.com/disfasia/>> – <<https://www.psicoyudainfantil.com/disfasia-infantil-causas-tipos-y-tratamiento/>> – <<https://www.lechepuleva.es/nutricion-y-bienestar/disfasia-un-trastorno-en-la-adquisicion-del-lenguaje>> – <<https://psicologiaymente.com/desarrollo/dislexia>> – <<https://blog.neuronup.com/dislexia-que-es-sintomas-tipos-ejercicios-dislexicos/>> – <<https://www.mayoclinic.org/es-es/diseases-conditions/dyslexia/symptoms-causes/syc-20353552>> – <<https://cuidateplus.marca.com/enfermedades/psiquiatricas/dislexia.html>> – <<https://www.webconsultas.com/dislexia/tratamiento-de-la-dislexia-755>> – <<https://www.audifon.es/glosario-audifon-logopeda>> – <https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Materials/1752_EDI/EDI_1752_M05/web/html/WebContent/u1/a2/continguts.html> – <https://prezi.com/c-_igdfwzchj/etapes-en-ladquisicio-de-lescriptura/> – <<https://aprenaaprendre.wordpress.com/2016/04/07/etapes-de-lescriptura/>> – <http://xtec.gencat.cat/web/content/projectes/escriptura/ara-escric/documents/avaluacio_escriptura_primers_nivells_escolaritzacio_fases.pdf> – <<http://psicopedi.blogspot.com/2011/03/etapas-en-la-adquisicion-de-la.html>> – <https://www.google.com/search?q=fitxes+per+imprimir+dislexia&tbm=isch&tbs=rimg:CbbHVtC-fppDXIjjSg1GR76rnGwpv_1Pg5Cc71iDWpZmpsVGlhtaOHKmJTYm6GOGAnFWIVZV-6QOj2fnFwvsgtXOng2ioSCdKDUZHvqucbEViwEbXdYah_1KhIJcm_18-DkJzvURn>

xf0yJP3kFYqEgmINalmamxUaRHmH5Ry7RiIZCoSCWG1o4cqYlNiEZ-7XPQkWp-8VKhIjboY4YCcVYhURMVCdKLy7ZFgqEgllXpA6PZ-cXBEd4_17VHLYg5CoSCS-yC-2Vc6eDaEQGD-IJmU8Ao&tbo=u&sa=X&ved=2ahUKEwiv1rjL2KHgAhUN6OAKHY-RvAd4Q9C96BAGBEBs&biw=1920&bih=938&dpr=1#imgrc=v9nQgOL6cin-iM:> – <https://www.google.com/search?tbm=isch&q=fixxes+per+imprimir+dislexia&chips=q:fixxes+de+paraules+per+infantil+p4+per+imprimir,online_chips:-frases&sa=X&ved=0ahUKEwiPjMpe2KHgAhVpA2MBHUf1CvQQ4lYlJigA&biw=1920&bih=938&dpr=1#imgrc=INjHB1_rhjc_AM:> – <https://www.google.com/search?rlz=1C1GGRV_enES759ES759&q=exercicis+dislexia+per+imprimir&sa=X&ved=2ahUKEwj6gZbA3aHgAhVD5eAKHcCaDaUQ1QIoAHoECAYQAQ&biw=1920&bih=938>
